

3 måder børn stiller 'spørgsmål' på - grib en undring!

Med '3 måder børn stiller spørgsmål' på kan I få inspiration til at gå fra børns gryende undring og nysgerrighed til et spørgsmål, I kan undersøge sammen. Opdag tre forskellige måder børn kan stille 'spørgsmål' på, brug evt. vores tips til at holde børnenes spørgsmål åbne og se eksempler på, hvordan I går fra de umiddelbare spørgsmål til fælles undersøgende lege.

"Hvad er det mon?"
"Hvad mon det kan?"
**Nonverbal undring
og undersøgelse**

Sneglen spiser græs!
Antagelser og udsagn
om hvordan noget er.
En mere eller mindre
skråsikker hypotese

Siger alle grene knæk?
Har alle edderkopper
striber på benene?
Direkte spørgsmål

Tre tips til at holde børns spørgsmål åbne

1. Kom ikke med svar på spørgsmålet. Sig fx "det var et godt spørgsmål" og spørg ind til tankerne bag spørgsmålet.
2. "Pointer" vigtigheden af spørgsmålet ved at skrive det ned med det samme og med navn. Læs spørgsmålene højt til de næste rundkredse og lad evt. børnene uddybe hvad de (nu) tænker.
3. Lad barnet selv lege, eksperimentere og undersøge og komme med forslag til svar på den baggrund.

Eksempler på børnenes tanker og undren skrevet ned med det samme

Sæbebobler er sæbe og bobler (Billie)

Sæbe puste bli'r til bobler (Albert)

Når de rammer på græs går de i stykker (Rose)

Man kan lave sæbebobler med blomster (Billie)

Det er svært at tage dem på jorden (Ali)

Højeste bobler, højeste sted (Ali)

Eksempler på undersøgelsesspørgsmål formuleret af pædagogerne)

→ Er æbebobler lavet af sæbe og bobler? (Billie)

→ Kan man puste bobler af sæben? (Albert)

→ Hvad sker der, når sæbeboblerne rammer forskellige ting? (Rose)

→ Kan man lave sæbebobler med blomster? (Billie)

→ Kan man samle bobler op? (Ali)

→ Flyver boblerne højest op, hvis man står et højt sted? (Ali)

Eksempler på undersøgende lege med sæbebobler

1. Sammen prøvet at blande forskellige slags sæbeboblevand (Billie, Tila)
2. Prøvet at puste sæbebobler med tusindfryd og kløverblomst (Billie)
3. Prøvet at få sæbeboblerne til at hænge fast på ting (Rose)
4. Prøvet at samle sæbebobler op med sæbehænder (Ali)
5. Undersøgt hvorfra sæbeboblerne flyver højest op (Ali)

‘Edderkoppen’ - 8 undersøgende lege

Med **“Edderkoppen”** kan I få inspiration til forskellige legende måder at undersøge naturfænomener på. I Edderkoppens krop kan I skrive jeres overordnede emne. Start herefter med - som det beskrives i Edderkoppens hoved - at gå på “skattejagt” efter jeres emne.

Efterfølgende vælger I selv, hvilke undersøgende lege I ønsker at arbejde med og i den rækkefølge, der giver mening for jer. Lege og aktiviteter, som I og børnene måske kender i forvejen, kan blive til sjove undersøgelser. Fokuser på hvordan I kan undersøge et spørgsmål, fremfor på hvordan I kan finde svar.

Mini-mikroforskerforsøg

Tal med børnene om, hvad I tror der vil ske. Vand fx 2 planter med cola, 2 med appelsin- vand og 2 med vand - og se hvad der sker.

Spørg børnene hvad sneglen spiser og læg det ind i snegleburet. Vent til næste dag og se hvad den har spist.

Følg børnenes forslag

Spørg børnene og afprøv deres ideer og hypo- teser. Støt ved at facilitere med ting, motivation, struktur og find andre børn som kan være med.

Vær undersøgende og observerende

Brug tid på at glo, bare sid et godt sted og sæt ord på det, I ser, hører eller mærker. Se fx hvordan en snegl spiser en agurk og tegn det måske.

Tumleleg - brug kroppen!

Imitation og efterabning. Klatre, kravle og snurre. Vildt eller roligt?

En fælles mission!

Gå som det første på “skattejagt” efter jeres emne.

Som det første kan I gå på “skattejagt” efter jeres emne. Det hjælper børnene til at konkretisere emnet og undre sig. Hvor på legepladsen er der fx mest vind, og hvor i nærområdet kan I fange mariehøns?”

Fantasilege og rollelege – skab et miljø der lægger op til fri undersøgelse.

Brug fortælling, udklædning, huler og ansigtsmaling mv.

Vores emne eller spørgsmål:

Regellege

Velkendte lege med en ny fortælling. Fangelege, gemme- lege, kamplege, boldlege eller sanglege.

En helt 8. måde

I kan undersøge jeres emne på?

Konstruktionslege med en udfordring

Hammer og søm, klippe og klistre, ler, genbrugsmaterialer, sand og mudder. Det højeste spaghettitårn, den langsom- ste svæve-flyver, balancere flest sten mv.

Til inspiration

Naturens matematiske lovmæssigheder kan undersøges i de frie lege, fx gennem afstivere til sandslotte, hejsesystemer af tov, isklumper og vandfarve m.fl.

Hæng **“Edderkoppen”** op på stuen og skriv gerne eksempler på, hvordan I har arbejdet med de forskellige undersøgende lege.

‘Grantræet’ - strukturer jeres emne!

Med ‘**Grantræet**’ får I mulighed for at skabe overblik over jeres emne ved at bryde det ned i mindre dele. Grantræets hovedstamme er overskriften på jeres emne, og I grene og kviste bryder I emnet ned. Fx kan emnet ‘Fugl’ blive til ‘Æg’ på grenniveau og til ‘Størrelser på æg’ eller ‘Æggeleg’ på kvistniveau.

Nogle grene kan være lange, og måske bliver grantræet skævt. Det er ok, og I kan altid tilføje nye grene. På den måde giver ‘**Grantræet**’ et overblik over jeres undersøgende arbejde med emnet. Tænk på hele grantræet som alt det, jeres emne indeholder.

